

Udskriftsdato: 3. januar 2026

VEJ nr 9362 af 28/04/2023 (Gældende)

Vejledende udtalelse om fortjenstmargen for livsforsikringsselskaber, der driver både livsforsikrings- og skadesforsikringsvirksomhed (SUL)

Ministerium: Erhvervsministeriet

Journalnummer: Finanstilsynet,
j.nr. 21-014966

Senere ændringer til forskriften

BEK nr 503 af 23/05/2024

Vejledende udtalelse om fortjenstmargen for livsforsikringsselskaber, der driver både livsforsikrings- og skadesforsikringsvirksomhed (SUL)

1. Finanstilsynets vejledende udtalelser

Finanstilsynet offentliggør vejledende udtalelser om, hvordan en specifik bestemmelse eller samspillet mellem flere regelsæt skal fortolkes. Finanstilsynets vejledende udtalelser angår alene Finanstilsynets fortolkning til anvendelse på Finanstilsynets ressortområde, og er derfor ikke udtryk for andre myndigheders fortolkning. Der er ikke tale om indførelse af nye retsregler.

2. Sammenfatning

Finanstilsynet har med udgangspunkt i observeret markedspraksis og i lyset af den seneste ændring af bekendtgørelse om livsforsikringsselskabers syge- og ulykkesforsikringsvirksomhed (SUL-bekendtgørelsen)¹ fundet anledning til at offentliggøre denne vejledende udtalelse. Udtalelsen retter sig mod alle livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser (samlet betegnet livsforsikringsselskaber) om deres regnskabsmæssige opgørelse af fortjenstmargen, når livsforsikringsselskaberne driver syge- og ulykkesforsikringsvirksomhed.

Finanstilsynet vurderer, at livsforsikringsselskaber, der udbyder SUL-forsikringer, ikke kan modregne et forventet fremtidigt underskud fra SUL-forsikringsvirksomheden i et forventet fremtidigt overskud fra livsforsikringsvirksomheden ved opgørelsen af fortjenstmargen til regnskabet. Finanstilsynet vurderer, at livsforsikringsselskaber skal opgøre og oplyse fortjenstmargen for hhv. deres SUL- og livsforsikringsvirksomhed særskilt, så resultatet af og balanceposterne vedrørende hvert af de to forretningsben fremgår tydeligt for regnskabsbrugeren.

3. Baggrund

Nogle danske livsforsikringsselskaber har tilladelse til at udbyde forsikringer med SUL-dækning. Livsforsikringsselskaberne udbyder typisk SUL-dækningen i tilknytning til en livsforsikringsdækning under en samlet forsikringskontrakt til forsikringstageren.

Finanstilsynet har gennem længere tid haft fokus på, at en del livsforsikringsselskaber har givet store rabatter på forsikringer, som både indebærer SUL- og livsforsikringsdækning. Rabatterne har været rettet mod SUL-dækningen og har været finansieret af realiserede og forventede overskud fra livsforsikringsvirksomheden.

I lyset af de store underskud på livsforsikringsselskabernes SUL-forsikringsvirksomhed, ændrede Finanstilsynet SUL-bekendtgørelsen med virkning fra 1. januar 2022. Det skete for at tage hånd om den risiko, som systematiske underskud på livsforsikringsselskabernes SUL-forsikringsvirksomhed udgør for holdbarheden af livsforsikringsselskabernes forretningsmodeller, og for at sikre de livsforsikredes interesser. Ændringerne indebar en tydeliggørelse af og mere direktivnær implementering af Solvens II-direktivets krav om særskilt forvaltning af hhv. SUL- og livsforsikringsvirksomheden.

Finanstilsynet har tidligere accepteret, at livsforsikringsselskaber, der udbyder SUL-dækning som led i en samlet forsikringskontrakt, for hver forsikringskontrakt har foretaget en samlet (netto-) opgørelse af

forventet gevinst (som typisk stammer fra kontraktens livsforsikringsdel) og forventet tab (som typisk stammer fra kontraktens SUL-forsikringsdel). Livsforsikringsselskaberne har derfor alene hensat netto-gevinsten under posten *Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter* i balancen ved den regnskabsmæssige håndtering af fortjenstmargen.

4. Gældende ret

Udgangspunktet for livsforsikringsselskaber er, at de ikke i samme selskab må forene livsforsikringsvirksomhed med anden forsikringsvirksomhed, jf. § 19, stk. 1 i lov om finansiel virksomhed. Et livsforsikringsselskab kan dog få tilladelse til at udøve skadesforsikringsvirksomhed indenfor forsikringsklasse 1 og 2 (Syge- og ulykkesforsikring), jf. bilag 7 til i lov om finansiel virksomhed.

Livsforsikringsselskaber, der også udbyder SUL-forsikringer, skal sikre særskilt forvaltning, så der sker en klar adskillelse af livsforsikringsvirksomheden og skadesforsikringsvirksomheden, jf. § 19, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed og SUL-bekendtgørelsens § 3.

Bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen)² stiller i § 32 krav om, at det forsikringstekniske resultat for hhv. SUL- og livsforsikringsvirksomheden vises hver for sig, og at det forsikringstekniske resultat af SUL-forsikringsvirksomheden specificeres i en note, der gengiver de udgifts- og indtægtsposter, som vedrører denne del af forretningen. Specifikationen skal være i overensstemmelse med kravene til skemaet for det forsikringstekniske resultat, som gælder for den forsikringstekniske del af resultatopgørelsesskemaet for skadesforsikringsselskaber, jf. regnskabsbekendtgørelsens § 32.

Fortjenstmargen udgør et element i de forsikringsmæssige hensættelser i forsikringsselskabets regnskab. Livsforsikringsselskaberne skal opdele posterne i balancen, så der blandt andet er særskilt opgørelse af posten *Fortjenstmargen på skadesforsikringskontrakter* (passivpost 11, jf. også regnskabsbekendtgørelsens § 20 a) og posten *Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter* (passivpost 13, jf. også regnskabsbekendtgørelsens § 16), jf. regnskabsbekendtgørelsens bilag 2 Balanceskema, Passiver under post III.

Muligheden for at anvende sammendragningsmuligheden for uvæsentlige beløb i regnskabsbekendtgørelsens § 4, stk. 3, finder ikke anvendelse, idet denne udtrykkeligt ikke omfatter underposter til ovennævnte bilag 2, post III.

Fortjenstmargen defineres i regnskabsbekendtgørelsens bilag 1, pkt. 42, som:

"En komponent i værdien af en forsikrings- eller investeringskontrakt, der repræsenterer nutidsværdien af virksomhedens endnu ikke indtjente fortjeneste på kontrakten, og som forventes indregnet i resultatopgørelsen i takt med, at virksomheden yder forsikringsdækning og eventuelle andre ydelser under kontrakten."

Fortjenstmargen opgøres på livsforsikringer og investeringskontrakter til nutidsværdien af det forventede fremtidige overskud i de resterende kontraktperioder for de livsforsikringer og investeringskontrakter, som virksomheden har indgået, jf. regnskabsbekendtgørelsens § 68.

Tilsvarende opgøres fortjenstmargen på skadesforsikringskontrakter som den forventede fortjeneste i de ikke-forløbne dele af risikoperioderne for de skadesforsikringskontrakter, som virksomheden har indgået. Posten anvendes ikke for forsikringer, hvor præmiehensættelserne er opgjort efter den forenklede metode i regnskabsbekendtgørelsens § 69 a, jf. regnskabsbekendtgørelsens § 20 a.

I en situation hvor et livsforsikringsselskab indgår en forsikringskontrakt, der både indebærer SUL- og livsforsikringsdækning, betragter selskabet typisk dækningerne som sammenhængende. Regnskabsbekendtgørelsen forholder sig ikke eksplicit til den regnskabsmæssige behandling af sådanne kontrakter, som både indeholder SUL- og livsforsikring.

5. Finanstilsynets vurdering

Livsforsikringsselskaber, der har tilladelse til at udøve SUL-forsikringsvirksomhed, skal i regnskabet tydeligt adskille resultatet af samt de afledte balanceposter for henholdsvis SUL- og livsforsikringsvirksomheden i henhold til regnskabsreglerne og tilhørende regnskabsskemaer. Reglerne indebærer herunder en pligt til særskilt opgørelse af fortjenstmargen for SUL- og livsforsikringsvirksomhed. Dermed afspejler regnskabet kravet om særskilt forvaltning, som livsforsikringsselskaber, der udøver både SUL- og livsforsikringsvirksomhed, er underlagt.

Finanstilsynet har tidligere accepteret livsforsikringsselskabernes praksis med at modregne forventede underskud fra SUL-forsikringsvirksomheden i forventede overskud fra livsforsikringsvirksomheden på forsikringskontrakter, som både indebærer SUL- og livsforsikringsdækning. Det skal ses i lyset af, at regnskabsbekendtgørelsen ikke specifikt forholder sig til sammenhængende kontrakter, og i lyset af Finanstilsynets hidtidige tilgang til kravet om særskilt forvaltning.

Finanstilsynet har med SUL-bekendtgørelsen fra 2022 tydeliggjort kravene til særskilt forvaltning af SUL-virksomheden i livsforsikringsselskaber bl.a. ved at kræve, at forretningsområderne hver for sig skal være holdbare, og at livsforsikringsselskaberne fører og indberetter interne særskilte opgørelser, hvor det fremgår, hvordan resultatet for henholdsvis SUL- og livsforsikringsvirksomheden er opnået, og hvordan aktiver og passiver er fordelt på henholdsvis SUL- og livsforsikringsvirksomheden.

Finanstilsynet ønsker på den baggrund at præcisere, at livsforsikringsselskaber, der udbyder SUL-forsikringer, ikke kan modregne et forventet fremtidigt underskud fra SUL-forsikringsvirksomhed i et forventet fremtidigt overskud fra livsforsikringsvirksomhed ved opgørelsen af fortjenstmargen i regnskabet.

Finanstilsynet vurderer, at livsforsikringsselskaberne skal opgøre og oplyse fortjenstmargen for hhv. deres SUL- og livsforsikringsvirksomhed særskilt for at skabe den tilstrækkelige transparens i livsforsikringsselskabernes regnskaber om deres særskilte forvaltning af SUL- og livsforsikringsvirksomhed drevet i samme selskab. Hvis SUL-virksomheden forventeligt medfører et tab, skal dette udgiftsføres med det samme, fordi fortjenstmargen ikke kan være negativ. Tilsvarende gælder, hvis livsforsikringsvirksomheden forventeligt medfører et tab.

6. Regnskabsmæssig behandling i IFRS 17 forsikringskontrakter

Finanstilsynet er opmærksom på, at Kommissionen ved forordning om vedtagelse af visse internationale regnskabsstandarde³ har vedtaget den internationale regnskabsstandard (IFRS) 17 *Forsikringskontrakter*, som er væsensforskellig fra gældende danske regler for regnskabsaflæggelse for forsikringsselska-

ber. IFRS 17 skal anvendes på børsnoterede selskabers koncernregnskaber for regnskabsår, der begynder 1. januar 2023 eller derefter, og må efter dansk ret ikke anvendes på danske selskabsregnskaber⁴.

Finanstilsynet anser regnskabsbekendtgørelsen for at være forenelig med IFRS 4 *Forsikringskontrakter*, men uforenelig med IFRS 17. Den regnskabsmæssige behandling af contractual service margin i IFRS 17 (et begreb tilsvarende fortjenstmargen i regnskabsbekendtgørelsen) er derfor ikke relevant for udarbejdelse af danske selskabsregnskaber. Finanstilsynet forventer at forholde sig til den regnskabsmæssige behandling af contractual service margin i koncernregnskaber for børsnoterede forsikringsselskaber ved en senere lejlighed.

Finanstilsynet, den 28. april 2023

KRISTIAN VIE MADSEN

/ Birgitta Nielsen

- ¹ Bekendtgørelse nr. 2003 af 1. november 2021 om livsforsikringsselskabers syge- og ulykkesforsikringsvirksomhed
- ² Bekendtgørelse nr. 937 af 27. juli 2015 om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser med senere ændringer
- ³ Forordning (EU) nr. 2021/2036 af 19. november 2021
- ⁴ § 183, stk. 2, jf. stk. 3, i lov om finansiel virksomhed, påbyder forsikringsselskaber at aflægge selskabsregnskab efter regnskabsbekendtgørelsen.